

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/2/2011
Identifikačné číslo spisu:	3708208353
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3708208353.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Raven, a.s. so sídlom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 420/2, IČO: XX XXX XXX, proti žalovaným 1/ MUDr. V. W., bývajúcemu v S., 2/ Ing. I. Q., bývajúcej v V., 3/ Mgr. V. Q., bývajúcemu v V. 4/ Mgr. X. K. bývajúcej v V., 5/ B. C., bývajúcej v Q. a 6/ A. Q., bývajúcej v S., o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 8 C 156/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica z 24. marca 2010, č.k. 8 C 156/2008-217, v časti výroku o trovách konania a rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. augusta 2010 sp.zn. 17 Co 155/2010, v časti ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o náhrade trov konania a výroku o náhrade trov odvolacieho konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. augusta 2010 sp.zn. 17 Co 155/2010 v časti výroku, ktorým potvrdil výrok rozsudku prvostupňového súdu o trovách konania a vo výroku o trovách odvolacieho konania, ako aj rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica z 24. marca 2010 č.k. 8 C 156/2008-217, v časti výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 24. marca 2010, č.k. 8 C 156/2008- 217 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia platnosti a účinnosti odstúpenia od zmluvy, vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a vydania bezdôvodného obohatenia na tom základe, že so žalovanými uzatvoril kúpnu zmluvu na prevod vlastníctva k pozemku parc. č. 910/1 ostatné plochy o výmere 5 513 m, k.ú. P. Q.. Nakoľko po uzatvorení kúpnej zmluvy a prevode vlastníctva zistil, že cez predmetný pozemok vedú inžinierske siete - optické káble, pre ktoré nemôže realizovať výstavbu haly, ako mal v úmysle a predávajúci ho o tejto ťarche v kúpnej zmluve neinformovali, odstúpil od predmetnej kúpnej zmluvy. Žalobca žiadal od žalovaných zaplatiť bezdôvodné obohatenie, a to od žalovaného 1/ vo výške 10 064,89 €, od žalovanej 2/ vo výške 10 065,89 €, od žalovanej 3/ vo výške 10 064,89 €, od žalovanej 4/ vo výške 20 129,78 €, od žalovanej 5/ vo výške 20 129,78 € a od žalovanej 6/ vo výške 10 064,89 €. Súd

prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nemal právo od zmluvy odstúpiť, pretože neexistoval dôvod, ktorý by umožňoval platné odstúpenie od zmluvy. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovaným 1/ až 6/ náhradu trov konania vo výške 24 709,01 €. Pri stanovení výšky náhrady trov konania vychádzal súd z hodnoty veci v sume 60 385,-€. Pri stanovení hodnoty jedného úkonu právnej pomoci stanovil výšku odmeny pri jednom žalovanom z celkovej sumy 60 385,- € na sumu 546,05 €, tieto sumy následne vynásobil počtom odporcov 5, resp. 6 a túto sumu v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb znížil o 20 %. Tak bola stanovená hodnota odmeny za jeden úkon právnej pomoci pri zastupovaní piatich žalovaných na sumu 2.184,20 € a pri zastupovaní šiestich žalovaných na sumu 2 620,08 €.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu, ako aj žalovaných rozsudkom z 24. augusta 2010 sp.zn. 17 Co 155/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že súd prvého stupňa správne posúdil podmienky pre možnosť odstúpenia od zmluvy, ktoré neboli naplnené. Rozhodnutie o náhrade trov prvostupňového konania potvrdil, keď nepovažoval za dôvodné odvolanie žalobcov v tejto časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa a náhradu trov odvolacieho konania žalovaným nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnili spôsobom upraveným v § 151 O.s.p., napriek tomu, že boli v odvolacom konaní úspešní.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudku okresného súdu v časti výroku o náhrade trov konania v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu. Žiadal súdne rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia vychádzali okresný aj krajský súd z hodnoty sporu v sume 60 385,-€, čo predstavovalo výšku bezdôvodného obohatenia požadovaného žalobcom od žalovaných 1/, 2/, 3/, 5/ a 6/. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd síce uviedol aj hodnotu sporu 80 514,- € pri zastupovaní 6 žalovaných, pri výpočte výšky odmeny však z tejto sumy nevychádzal. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplynulo, že suma 60 385,- € bola ako výpočtový základ tarifnej odmeny použitá vo vzťahu ku každému zastúpenému účastníkovi na strane žalovaných napriek skutočnosti, že výška požadovaného bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k jednotlivým žalovaným bola rozdielna a nepomerne nižšia, ako celková výška bezdôvodného obohatenia, z ktorej bolo vychádzané. Takýto postup pri výpočte odmeny a následne trov konania považoval za pochybenie tak okresného, ako aj krajského súdu. Mimoriadny dovolateľ uviedol, že základom pre výpočet tarifnej odmeny advokáta síce je hodnota veci, avšak výpočtový základ pri výpočte tarifnej odmeny za zastupovanie jednotlivých účastníkov je v uvedenom prípade pri viacerých žalovaných výška od nich požadovaného bezdôvodného obohatenia, ktorá je u jednotlivých účastníkov rôzna. Takýto postup má oporu aj v § 140 ods. 1 O.s.p., kedy spoločné trovy účastníci platia podľa pomeru účasti na veci a na konaní. Z podaného návrhu, ako aj z jeho petitu, bolo zrejmé, že návrh na začatie konania sa každého z účastníkov dotýka len v rozsahu od neho požadovaného bezdôvodného obohatenia. Tarifnú hodnotu veci, resp. práva v zmysle dikcie § 9 ods. 1 vyhlášky, z ktorej sa vypočíta výška tarifnej odmeny, bolo preto treba posudzovať vo vzťahu k jednotlivým účastníkom rozdielne, v závislosti od veľkosti od nich požadovaného bezdôvodného obohatenia. Nesprávny bol postup súdu, ak výšku tarifnej odmeny vypočítaval vo vzťahu k jednotlivým účastníkom tak, že za hodnotu veci, resp. práva pre výpočet tarifnej odmeny považoval hodnotu celého bezdôvodného obohatenia, napriek tomu, že predmetný spor sa jednotlivých účastníkov dotýka len v rozsahu ich podielov na tomto bezdôvodnom obohatení. Pochybením okresného súdu bola tiež skutočnosť, že v konaní došlo k spojeniu vecí, ktoré mohli byť uplatňované samostatnými návrhmi, pričom súd pri stanovení tarifnej odmeny nepostupoval v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky a nestanovil výšku tarifnej odmeny tak, že základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou by sa zvýšila o polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

Žalobca sa stotožnil s mimoriadnym opravným prostriedkom generálneho prokurátora.

Žalovaní sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobcu (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania mimoriadnym dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozsudky súdov nižšieho stupňa v časti výroku o trovách konania spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c) O.s.p.).

Dovolací súd pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti rozhodnutí napadnutých mimoriadnym dovolaním v časti výroku o trovách konania z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý dovolateľ v mimoriadnom dovolaní výslovne uplatnil vrátane jeho obsahového vymedzenia. Vychádzal pritom z toho, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Právnická osoba založená podľa osobitného zákona na účel výkonu advokácie môže zastupovať účastníka na základe plnomocenstva v konaní (§ 26 ods. 4 O.s.p.).

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu (§ 140 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov.

Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytnuté advokátom rozumie aj vyhláška č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška). V zmysle § 9 ods. 1 vyhlášky (účinné do 31. mája 2010 v predmetnej veci) sa základná

sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Z § 10 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanoveným výpočtom v závislosti od tarifnej hodnoty (viď bližšie toto ustanovenie vyhlášky). Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky platí, že ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky kladná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí viacerých účastníkov, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní. V súdnej veci sa domáhal žalobca bezdôvodného obohatenia pri odstúpení od zmluvy, pričom vyčíslil výšku (v peniazoch) tohto nároku pri začatí konania voči jednotlivým žalovaným, vrátane neskoršieho spojenia vecí a výška týchto jednotlivých nárokov predstavovala tarifnú hodnotu v zmysle § 10 ods. 1, 2 vyhlášky, z ktorej mal súd pri určení výšky náhrady trov u každého zo žalovaných vychádzať. Súd prvého stupňa takto pri výpočte trov jednotlivých účastníkov nepostupoval a odvolací súd túto zjavnú nesprávnosť vo svojom rozhodnutí potvrdil. Opodstatnená je i námietka mimoriadneho dovolateľa, ktorou poukázal potrebu postupu pri stanovení tarifnej odmeny podľa § 13, ods. 3 vyhlášky v súdnej veci.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového konania v spojení s výrokom rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nim mimoriadne dovolanie (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté výroky týchto rozsudkov zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.